

COLLEGE VAN BEROEP
VOOR DE EXAMENS

No 2024/02/1144

HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak op het beroep van [appellant], [studentnummer], tegen het besluit van de examinerator prof. dr. mr. H. de Jong, verweerder, op het verzoek van appellant om hem een kopie te verstrekken van de door hem gegeven antwoorden en de daarbij geplaatste opmerkingen van de beoordelaars van het tentamen Rechtsgeschiedenis, afgelegd op 26 mei 2023.

I. Loop van het geding

Appellant heeft op 10 juli 2023 bij het College van Beroep voor de Examens, hierna: het College, beroep ingesteld tegen het besluit van verweerder van 21 juni 2023 om aan hem geen kopie te verstrekken van de door hem gegeven antwoorden en de daarbij geplaatste opmerkingen door de beoordelaars van het tentamen Rechtsgeschiedenis.

Op 13 juli 2023 is de ontvangst van het beroepschrift bevestigd en heeft het College aan de Examencommissie van de faculteit der Rechtsgeleerdheid gevraagd om in overleg met appellant en verweerder na te gaan of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. De Examencommissie heeft op 29 augustus 2023 met appellant gesproken. Er is geen schikking tot stand gekomen. De Examencommissie heeft op 31 augustus 2023 een verweerschrift ingediend.

Het beroep is behandeld op de zitting van het College van 23 november 2023, samen met het beroep van appellant tegen het besluit om hem geen kopie te verstrekken van de door hem gegeven antwoorden en de daarbij geplaatste opmerkingen van de beoordelaars van het tentamen Bestuursrecht. Appellant was bij de zitting aanwezig, samen met zijn moeder, [naam]. Verweerder was bij de hoorzitting aanwezig, samen met mr. N. Jak (examinator Bestuursrecht) en mr. J. Gooijer (lid Examencommissie).

II. Feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat het College uit van de volgende feiten.

Appellant heeft op 18 juni 2023 aan verweerder verzocht om hem kopieën te verstrekken van de tentamenvragen van de eerste gelegenheid voor het tentamen Rechtsgeschiedenis 2022-2023, de antwoorden die hij heeft gegeven, de opmerkingen die de beoordelaars bij de antwoorden hebben geplaatst, en de punten die appellant per antwoord heeft gekregen. Op 21 juni 2023 heeft verweerder het verzoek van appellant afgewezen en appellant verwezen naar het collectieve inzagemoment.

Appellant vraagt in beroep niet langer om een kopie van de tentamenvragen.

III. Standpunten van partijen

Appellant stelt dat hij recht heeft op een kopie van de door hem gegeven antwoorden en de daarbij geplaatste opmerkingen van de beoordelaars op grond van artikel 15 lid 3 van de Algemene verordening

gegevensbescherming (AVG). In dat artikel staat vermeld dat er een recht is op een kopie van persoonsgegevens die worden verwerkt. Het Europese Hof van Justitie heeft op 20 december 2017 geoordeeld dat antwoorden en opmerkingen van de examinator persoonsgegevens zijn. Daarmee heeft appellant recht op een kopie van de door hem gegeven antwoorden en de daarbij geplaatste opmerkingen van de examinator. De enige grond waarop een kopie geweigerd mag worden, is dat het verstrekken van een kopie leidt tot een afbreuk van de rechten en vrijheid van anderen (art. 15 lid 4 AVG). Volgens appellant is er niet eerder geoordeeld dat hiervan sprake is met betrekking tot kopieën van tentamens. Appellant wijst ter onderbouwing van zijn standpunt op de uitspraak van 21 oktober 2019 van het College van Beroep voor de Examens van de Erasmus Universiteit Rotterdam (CBE 19.136). In deze uitspraak wordt geoordeeld dat kopieën altijd door de student kunnen worden opgevraagd.

Appellant voert aan dat het recht op inzage van belang is om te kunnen bekijken of de beoordeling deugdelijk is. Studenten moeten kunnen controleren of de punten juist zijn opgeteld en of het juiste aantal punten is toegekend. Bij het inzagemoment kunnen vragen worden gesteld en opmerkingen worden gemaakt en kan blijken dat de puntentoekening moet worden aangepast. Dat is vooral van belang als het cijfer voor het tentamen net niet voldoende is, zoals hier het geval is.

Een collectief inzagemoment zonder dat er desgevraagd een kopie van de gegeven antwoorden en gemaakte opmerkingen wordt verstrekt, is naar de mening van appellant echter onvoldoende. Een dergelijk inzagemoment duurt vaak maar kort, terwijl alles besproken moet worden. Er zijn dikwijls honderden studenten aanwezig die allen hun vragen en opmerkingen met de examinator willen bespreken. Daarnaast vindt het inzagemoment plaats op één tijdstip, dat zonder overleg is vastgesteld. Appellant kon tijdens het inzagemoment niet aanwezig zijn, omdat hij moest werken. Appellant heeft verplichtingen naast zijn studie, waardoor hij af en toe iets moet missen op de universiteit. Dat betekent echter niet dat appellant daarmee afstand doet van zijn recht op inzage op grond van de AVG. Het opvragen van een kopie stelt appellant in de gelegenheid om in zijn eigen tijd kritisch te kijken naar de beoordeling.

Het al dan niet deelnemen aan het inzagemoment is naar de mening van appellant niet relevant voor het recht op het verkrijgen van een kopie op grond van de AVG. De kopie is van belang om de verantwoording van het besluit van de examinator te kunnen beoordelen. Daartoe is immers de AVG vastgesteld: het verantwoorden van de verwerking van persoonsgegevens.

Tot slot wijst appellant erop dat hij in zijn verzoek aan verweerder heeft gewezen op de grondslag in de AVG. Verweerder heeft dat verzoek zonder enige motivering afgewezen en heeft ook zonder enige motivering bestreden dat een kopie moet worden verstrekt. Op grond van het motiveringsbeginsel zou het besluit geen stand kunnen houden.

Appellant stelt dat het bij de AVG al met al gaat om een concrete en ondubbelzinnige regel, waarover reeds jurisprudentie bestaat en die inhoudt dat het recht op een kopie onvoorwaardelijk is.

Verweerder blijft bij het besluit om geen kopieën van de gegeven antwoorden en de daarbij geplaatste opmerkingen te verstrekken. Uit het verzoek van appellant bleek niet waarom hij de kopieën wilde verkrijgen. Uit het beroepschrift kan worden afgeleid dat appellant deze kopieën wilde ontvangen om de beoordeling van zijn tentamen te kunnen verifiëren. Naderhand heeft appellant daaraan toegevoegd dat hij zijn gemaakte werk wil kunnen archiveren. Verweerder en de Examencommissie betwisten niet dat het in dit geval gaat om persoonsgegevens als bedoeld in de AVG.

Verweerder wijst erop dat in artikel 3.9 van de Onderwijs- en Examenregeling van de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid 2022-2023 (de OER) bepalingen zijn opgenomen omtrent het inzagerecht en de nabespreking. Appellant had op grond van zwaarwegende persoonlijke omstandigheden om een individuele terinzagelegging en nabespreking kunnen vragen. Dat heeft hij niet gedaan. Appellant had op grond van artikel 3.9 lid 4 ook kunnen verzoeken om aan hem een kopie van zijn beoordeelde werk te verstrekken als hij voornemens was beroep in te stellen tegen de wijze waarop zijn werk is beoordeeld. Appellant was kennelijk niet voornemens dit te doen, zo stelt verweerder.

Volgens de Examencommissie is het niet mogelijk om na de terinzagelegging een kopie op te vragen met als doel om de beoordeling van het tentamen naderhand eventueel te laten corrigeren door de examiner. Daarvoor is het collectieve inzagemoment bedoeld.

Verweerder wijst erop dat voor het collectieve inzagemoment twee uur waren uitgetrokken. De terinzagelegging werd van tevoren aangekondigd, zodat studenten de nodige maatregelen konden treffen om aanwezig te zijn. De terinzagelegging en nabespreking werden direct na het tentamen van 26 mei 2023 aangekondigd op Canvas. De terinzagelegging en nabespreking hebben plaatsgevonden op 14 juni 2023, van 9.00 tot 11.00 uur. Studenten hadden ruimschoots de tijd om zich aan te melden, wat appellant ook heeft gedaan. Kennelijk was appellant voornemens om aanwezig te zijn. Hij is echter zonder afmelding uiteindelijk toch niet aanwezig geweest.

De terinzagelegging en nabespreking van het *tentamen* Rechtsgeschiedenis vonden plaats op de campus van de VU, zodat er persoonlijk contact mogelijk was. De studenten kregen tijdens de bijeenkomst een kopie van hun tentamen. Aan de hand van een PowerPointpresentatie werden de antwoorden besproken. Tijdens deze uitleg konden de studenten algemene vragen stellen. Als een student meende dat er niet goed was nagekeken, had de student de gelegenheid om dit met de docent na afloop persoonlijk te bespreken. Als een student nog meer tijd nodig had, of op een andere manier nog eens het tentamen zou willen bespreken, maakte verweerder daarvoor een aparte afspraak.

Bij de bijeenkomst waarin het *tentamen* Rechtsgeschiedenis kon worden ingezien en werd nabesproken, waren ongeveer 75 studenten aanwezig. De bijeenkomst heeft iets langer dan twee uur geduurd. Iedere student heeft voldoende aandacht gekregen om het tentamen in te zien en vragen te stellen. Verweerder heeft met één student een aparte afspraak gemaakt om het reguliere tentamen te bestuderen.

De terinzagelegging en nabespreking van het *hertentamen* Rechtsgeschiedenis duurden iets korter dan bij het *tentamen* het geval was, namelijk ongeveer anderhalf uur. Er waren 30 studenten aanwezig. Iedere student heeft voldoende aandacht gekregen om de door hem of haar gemaakte toets in te zien en vragen te stellen. Verweerder bestrijdt dan ook de stelling van appellant dat het inzagemoment te kort was en dat studenten onvoldoende aan bod konden komen.

De terinzagelegging en nabespreking hebben – zowel wat het tentamen als het hertentamen van Rechtsgeschiedenis betreft – conform de richtlijnen van de OER plaatsgevonden en er is voldoende gelegenheid gegeven om het tentamen in te zien en te bespreken. Tijdens het schikkingsgesprek heeft appellant naar voren gebracht dat hij nog nooit een terinzagelegging en nabespreking van een (her)tentamen van het vak Rechtsgeschiedenis heeft bijgewoond. Daartoe had hij tot dusverre zes keer de mogelijkheid.

De Examencommissie stelt dat een examiner mag verwachten dat tweeënhalve week voldoende tijd voor een (voltijds) student is om ervoor te zorgen dat de student aanwezig is op de dag van de terinzagelegging en nabespreking. Dat appellant had afgesproken om te werken, is zijn eigen keuze. Appellant kon zich bij het schikkingsgesprek niet herinneren of hij er destijds over heeft nagedacht om zijn werkafspraken te verschuiven.

Als een student door zwaarwegende persoonlijke omstandigheden verhinderd is, kan de examiner een verzoek om een individuele terinzagelegging en nabespreking honoreren. Appellant heeft daartoe echter geen verzoek ingediend, aldus de Examencommissie.

Verder bestaat er op grond van artikel 3.5 lid 2 OER de mogelijkheid om rekening te houden met de stemming van de student, zoals door appellant is gesteld, als daartoe aanleiding is. Ook in dit kader heeft appellant geen verzoek ingediend. Het is voor verweerder, zo stelt de Examencommissie, ondoenlijk om bij een vak met 897 studenten rekening te houden met de beschikbare tijd en stemming van alle studenten.

Appellant verwijst naar een uitspraak van het Europese Hof van Justitie. De casus in deze uitspraak verschilt volgens de Examencommissie echter duidelijk van de onderhavige casus. Anders dan in de casus waarnaar appellant verwijst, heeft appellant een moment met toegang tot zijn schriftelijk examenwerk

gekregen. Daarvan was in de casus in de uitspraak van het Europese Hof van Justitie geen sprake. Appellant heeft de gelegenheid gekregen het door hem gemaakte werk in te zien, maar heeft ervoor gekozen om daar geen gebruik van te maken. Het verzoek van appellant om hem een kopie te verstrekken, heeft bovendien als doel om de beoordeling van zijn antwoorden op de tentamenvragen te kunnen verifiëren en deze beoordeling eventueel te kunnen laten herzien door de examiner. Zijn doel is dus niet enkel archiefvorming.

Verweerder en de Examencommissie zijn, zo stellen zij, als grond voor het verzoek van appellant om aan hem kopieën te verstrekken van zijn antwoorden, uitgegaan van artikel 3.9 OER. Dat appellant een kopie wil voor archiefvorming, heeft hij pas lopende de procedure aangevuld. Appellant vraagt de kopieën niet in het kader van de verwerking van persoonsgegevens. De Examencommissie betwijfelt of de AVG ertoe verplicht om een kopie te verstrekken als er reeds inzagemomenten zijn geboden. In de uitspraak van het Europese Hof van Justitie waarnaar appellant verwijst, moet het gebrek aan een inzagemoment worden hersteld door middel van het verstrekken van een kopie. Dat is in dit geval niet aan de orde.

IV. Overwegingen van het College

Het beroep van appellant is tijdig ingesteld en voldoet ook overigens aan de wettelijke eisen.

Het gaat in deze zaak om de vraag of verweerder terecht heeft kunnen beslissen om geen kopie te verstrekken van de antwoorden die appellant heeft gegeven op de vragen van het tentamen Rechtsgeschiedenis, de opmerkingen die de beoordelaars bij de antwoorden hebben gezet, en het aantal punten dat appellant per antwoord heeft gekregen. Appellant heeft daartoe verzocht op grond van artikel 15 lid 3 AVG.

Tussen partijen is niet in geschil dat de tentamenantwoorden en de geplaatste opmerkingen van de examiner moeten worden beschouwd als persoonsgegevens. Appellant en verweerder zijn het er naar het oordeel van het College terecht over eens dat het hier gaat om persoonsgegevens als bedoeld in de AVG. Derhalve dient, ingevolge artikel 12 AVG, een verwerkingsverantwoordelijke de rechten van een betrokkene te faciliteren.

Uit de tekst van de bepalingen van artikel 15 AVG valt naar het oordeel van het College niet af te leiden dat er geen recht meer bestaat op een kopie van persoonsgegevens wanneer er reeds gelegenheid is geboden om deze in te zien. Voor het College is duidelijk dat verweerder in voldoende mate de gelegenheid heeft geboden aan appellant om het tentamen, de antwoorden en de opmerkingen van beoordelaars in te zien. Verweerder heeft het inzagemoment ruimschoots op tijd aan studenten bekendgemaakt. Appellant heeft zich vervolgens niet tot verweerder gewend met het verzoek om het tentamen op een ander moment (individueel) te mogen inzien.

Dat appellant gebruik heeft kunnen maken van zijn inzage-recht door aanwezig te zijn bij het inzage- en nabesprekingsmoment, maar ervoor heeft gekozen om niet te komen, neemt naar het oordeel van het College echter niet weg dat appellant op grond van artikel 15 lid 3 AVG recht heeft op een kopie van de tentamenantwoorden en opmerkingen van verweerder. Niet is gebleken van een omstandigheid op grond waarvan verweerder ingevolge artikel 15 lid 4 AVG had kunnen afzien van het verstrekken van de gevraagde kopie.

Het College merkt daarbij op dat appellant de kopie kan opvragen met het doel om de verwerking van zijn persoonsgegevens te controleren, maar dat het verkrijgen van de kopie er niet meer toe kan leiden dat de beoordeling van het tentamen wordt aangepast. Om een eventuele aanpassing van de beoordeling te bewerkstelligen had appellant gebruik moeten maken van de mogelijkheid om naar het inzage- en nabesprekingsmoment te gaan of tijdig beroep tegen de beoordeling in te stellen. Appellant heeft deze mogelijkheid echter onbenut gelaten.

V. Uitspraak

Het College verklaart het beroep gegrond en vernietigt het besluit van verweerder. Het College draagt verweerder op binnen twee weken na het bekendmaken van deze uitspraak een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de overwegingen van het College.

Aldus gedaan te Amsterdam, op 19 januari 2024, door mr. dr. A.J.G.M. van Montfort, voorzitter, prof. dr. J. Fidom, prof. dr. M.W. Hofkes leden, in aanwezigheid van mr. S.A. Snoeren, secretaris.

mr. dr. A.J.G.M. van Montfort,
voorzitter

mr. S.A. Snoeren,
secretaris

Tegen een uitspraak van het College van Beroep voor de Examens kan, onder vermelding van een deugdelijke motivering, door betrokkene beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift is zes weken. Er kan gebruik worden gemaakt van een webformulier voor Veilig Mailen. Er is griffierecht verschuldigd. Zie www.raadvanstate.nl/studentzaken.